

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a hirt.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Kilátások.

Az obstrukciós ellenzék kezd érezni elhagyatottságát. Biztatás helyett épen ennek ellenkezőjét kapja felülről. Talán szokatlan is, hogy a korona olyan határozottan és tüntetően nyilatkozzék egy kormány mellett, mint most ez a Bánffy-kabinettel történik. Az ellenzék ugyan most sem mulasztja el azt az észrevételt megtenni, hogy a kormány a korona palástjába bujlik, ez pedig alkotmányellenes eljárás, mert a kormánynak kell védeni a koronát és nem megfordítva.

De ne felejtjük, hogy most kivételes helyzet előtt állunk és a koronának, mint az alkotmányos jogrend legfőbb védőjének nem lehet elzárkózni a politikába való beavatkozás azon módja elől, hogy habár csak közvetve is, de rámutasson, hogy a kisebbség az általa követett irányban ezélt érni nem fog. Ilyen útmutatás nem mondható a korona részéről az aktív politikába való beavatkozásnak, mivel a korona csak arra figyelmeztet, hogy az obstrukciós törekvések magát az alkotmányt, a parlamentáris alapot veszélyeztetik. Ezt pedig ép úgy preventív, mint annak idején majd megtorló intézkedésekkel kell megakadályozni. A korona bizalmi nyilatkozatainak a kormány iránt egyéb értelme nem is lehet, mert a míg egy kormány hivatalában van, addig mindenesetre élvezi is a király bizalmát és ezt még nem szükséges külön kijelenteni. Ez csak az ellenzék figyelmének felhívása ezéljából tör-

ténik és okot erre bizonyára az alkotmányellenes obstrukció szolgáltat. De nincs gyökere az obstrukciós ellenzék törekvéseinek az ország közvéleményében sem. Az ellenzéki álláspont támadó természeténél fogva, bátorítólag szokott hatni az elégtelen elemekre. Ez a bátorítás azonban most elmaradt. Ami csak kettőt bizonyíthat. Ugyanis, hogy vagy nincs igazsága az ellenzéknek, illetőleg nincs oka az obstrukciónak, vagy nincsenek elégtelen elemek. Az előbbi az ellenzék politikai ítéletének hiányosságát, az utóbbi pedig csak a kormány népszerűségét bizonyítja.

Mi a mostani kormány iránti minden bizodalunk dacára kénytelenek vagyunk azt hinni, hogy igenis lehetnek elégedetlen elemek az országban és csakugyan vannak is. Inkább azt vagyunk hajlandók hinni, hogy ezek azt is tudják, hogy olyan akcióval, amelyet az obstrukciós ellenzék képvisel, semmiféle ellenzéki álláspontot érvényesíteni nem lehet, nem szabad, mivel az alkotmány forog veszedelemben.

Ime két hónap óta folyik az ádáz személyes harc Bánffy ellen. Az első időszakokban a heves támadásra azt adták ürügyül, hogy Bánffy nem akar nyilatkozni a kiegyezés ügyében és amíg az ellenzék ez irányban teljesen kielégítő választ nem nyer, addig semmiféle napirendet elfogadni és semmiféle kérdésben tárgyalásba bocsátkozni nem fog. Ettől a czélből folyt az obstrukció november kö-

zepén túl. Végre mégis napirendre került az indemuitás. A napirendi vita ezimén támasztott obstrukció ezzel tárgytalan-ná vált.

Érezte is ezt az ellenzék és most az obstrukciónak más czímet adott. Ez pedig végleg kig menő harc Bánffy személye ellen. Nem a kiegyezés, nem a kvóta, nem a vámügy többé az ok az obstrukciónak, hanem tisztán és egyedül Bánffy személye. Bánffy Dezsőnek távozni kell. Ennek a Bánffynak le kell mondania, akármenyire is dicsekedik a király bizalmával, akármilyen nagy és kompakt többségre támaszkodik is a Házban. A kisebbség mégis ki fogja szorítani, legalább ez azt hiszi. És ez a hite önt erőt az ellenzékbe. A Bánffy elleni személyes harc ki van hirdetve. Hisz Apponyi maga jelentette ki, hogy az obstrukciós ellenzék a legdivergensebb elemekből áll, a politikai elvek egyöntetőségét annyira nélkülözi, hogy azokat csupán a Bánffy elleni személyes harcra lehetett egyesíteni, mert egyaránt gyűlölik Bánffy személyét. Sőt Apponyi még politikai jelentőségű nevezetesebb nyilatkozatot is tett; kijelentvén, hogy nem ó akar e hatalom birtokába jutni, hanem Bánffy után is onnét vár kormányt a szabadelvű pártból. Rögtön le is szerez, mi helyt Bánffy megbukott és egy új kormány veszi át az ügyek vezetését.

Ennek a tisztán személyes harcznak azonban sem politikai, sem erkölcsi értéke nem lehet. Hisz a politikában a személyes tekinteteknek egészen háttérbe kell vo-

TÁRGYA.

A nyomorék.

Nyomorék volt a szegény fiu... Nem is volt más neve, mint „nyomorék”. Halovány arca, vékony csontváz teste azt mutatták, hogy már csak háláni jár belé a lélek...

Mostohaapja már előre örült neki, hogy a fiu nemsokára kiszabadul az iskolából és elmehet inasnak valami becsületes mesteremberhez...

— Hja! Sokba kerül a nyomorék! — szokta mondani a koresmában, mikor már annyi bort megivott, hogy alig tudott a lábán állni. — Nagyon sokba kerül!

A vad marczona férfialak gyakran dőlt be részen a szegényes szobácska ajtaján.

— Hol az anyád? — rivallt a szegény fiura.

— Alszik! — felelt remegve a gyermek.

— Hát te miért nem takarodol a kuczkóba?!

Azt hiszed, lopom a pénzt, hogy így pocsékolod a gyertyát!

A gyermek elsofpolygott, a részeg ember még akkor az asszonyval kezdett pörölni.

— Minek is hoztad ezt a nyomorékot a házamba! — kiáltott vadul. — Kiverlek vele együtt.

Meg is kezdte az ütlegelést mindjárt... A nyomorék a sarokból nézte, hogy ütik az édesanyját s könyekre fakadt...

Lassan odasompolygott az edénytartóhoz s leütött egy cseréptányért... Tudta, hogy ha kárt eszál, az apja őt fogja ütni, verni...

És igazsága volt, mert az ütlegelést ezután ő kapta...

— Mindegy! — gondolta magában szegény. — Jobban fáj nekom az, ha az anyámat ütöd, mint ha engem!

Nem esoda, ha a gyermek is várva-várta a megváltásnak azt a napját, mikor az elemi iskolából elbocsátják.

Már előre látta, hogy milyen boldog lesz, ha dolgozhatik és keres magának, meg az anyjának is...

Lesz borra, husra való... Nem úgy, mint most...

Meg is kapta a bizonyítványt. A tanító maga elé hívta, megsimogatta az arcát s olyan édes hangon szólt hozzá:

Jól tanultál, fiam! Derék ember lesz belőled. Ezzel a bizonyítványval akárhol szívesen fogadnak.

— Akárhon? ... Igen, csak odahaza nem! — gondolta magában a fiu.

Hazament s az apja kezébe adta a bizonyítványt...

— Hála Istennek! — kiáltott fel az. — Aztán holnap takarodjál a házból és keres munkát magadnak.

— Igen apám! — felelt a nyomorék.

Azt hitte, hogy a mit a tanító mondott, hogy bárhol szívesen fogadják jó bizonyítványval, be teljesül.

El is indult reggel munkát keresni.

Az egyik mester szánalmasan nézte végig.

— Szívesen vennék magamhoz, fiam! De most van inasom.

A másik mester ráfordult:

— Ezzel a nyomorék testtel menj a kórházba.

Mindenütt ezzel a két válasszal fogadták fülváltva, úgy, hogy este fáradtan, éhesen ment haza anyjához.

Másnap, harmadnap szintén így járt. Munkába nem vették sehol, szemére vették nyomorék voltát és betegségét.

Harmadnap már leverve ment haza s otthon botogva találta édesanyját. Jöttek a mentők, hogy kórházba vigyék...

Az anya ráhajolt gyermekére...

— Áldjon meg az Isten, fiam! Légy jó, szorgalmas!

— Jó leszek anyám!

— Szerezz örömet neki!

— Igen, igen, szerzek! Nagy örömet szerzek neki!

nulni. Politikából bizony sokszor támogatunk olyan kormányférfiakat is, akikkel személyileg épenséggel nem rokon-szenvezünk.

E szerint politikailag a személyes szempontokat érvényesíteni nem szabad. A politikai meggyőződést csak azért megtagadni, mert egy kormányférfiu személye az ellenzéknek nem tetszik, valóban nagy oktalanság lenne. De ezzel a személyes kérdéssel nagy dilemmába is keveredhetik Apponyi Albert gróf. Mert, ha a szabadelvű párt, amint igaz is, politikai meggyőződésből követi Bánffy, akkor nincs az a személyes tekintet, amiért félretolná azt a férfit, ki ezt a politikai irányt oly erélylyel és szívós kitarással képviseli és viszi diadalról-diadalra. Ha pedig áll az, amit épen Apponyi Albert gróf szájából nem egyszer hallottunk, hogy a többséget legyőzhetetlen szervinizmus fűzi e miniszterelnök személyéhez, akkor ismét csak nagy oktalanság az obstrukció, ha azt hiszik, hogy az ilyen szolganép eszben hagyja gazdáját. Ime a személyes harc-nak hiábavalósága.

Sajnos, hogy erről nem tudjuk meggyőzni az ellenzékét, mely folyton abban bizakodik, hogy Bánffy alkotmányellenes eszközökkel el lehet tenni láb alól. Ez a Bánffy bizony olyan, mint a szeg. Minél jobban ütök, annál szilárdabban áll a falban.

Az obstrukciótól tehát kormánybuk-tatást várni nem lehet. Egyéb gyakorlati eredménye sem lehet, minthogy oly értelmű állapotot fog létrehozni, amely egyenlő az alkotmány felfüggesztésével. Sylvester éjjelén, mikor az új esztendőbe fordulunk, Magyarország megszűnik alkotmányos ország lenni. A budgetjog fel lesz függesztve, gazdasági életünk nagy része törvényes védelem nélkül fog állani. Az ellenzék azt hiszi, hogy miután költségvetés nem lesz, a miniszterek utalványozási joga szintén meg fog szűnni.

Ez a felfogás azonban nagyon téves, mivel a miniszteri felelősség elve újév reggelén is érvényben marad. Ezen fele-

lősségből kifolyólag a közszükségletek fedezéséről ezután is gondoskodni kell. Azt mondja az ellenzék, hogy január elsején minden állami pénzkezelő hivatalnokot, aki pénzt kiad, mint sikkasztót lehet büntetni.

De vajjon talál-e olyan esztelen ügyész ki vádat merne emelni egy olyan közhivatalnok ellen, ki nem saját, hanem a nyilvánvaló állami célra fordította az ország pénzét. Ugyancsak mire megy ez a törpe kisebbség, ha budget hiányában a miniszterek vád alá helyezését fogja indítványozni. Hisz a kormányt az országgyűlés tulnyomó többsége egyszerűen fel fogja menteni, mivel csakugyan nem lehet okolni egy kormányt oly állapotért, amelyet nemcsak hogy maga nem idézett elő, hanem a legnagyobb erőfeszítéssel iparkodott ezt megátolni. És minél inkább közeledünk ezen törvénytelen állapotok bekövetkezhetősége felé, a kormány annál több alkalmasnak látszó, de mindig alkotmányos eszközt fog alkalmazásba venni.

Az obstrukció következményeiért kizárólag az ellenzék lesz felelős. Az ország látni fogja, hogy a legdrágább és leginkább féltett kincsével, az alkotmányossággal mily vakmerő játékot üz. És erre nincs nagyobb oka, mint a személyes gyűlölet.

Meg fogjuk érni, hogy nem a kormány bukik meg, hanem az ellenzék és csakugyan nem marad más hátra, mint a nemzeti párt vezére által előre bejelentett lemondás, a politikai megsemmisülés. És emléktáblájára rá lehet írni, hogy romlását egyedül maga okozta, mert személyes gyűlölete nagyobb volt mint politikai bölcsessége.

R.

A III. negyedévi kimutatás.

A kimutatás, melyet az állami pénztáraknál az 1898. év harmadik negyedében előfordult bevételekről és kiadásokról az imént tett közzé Lukács László pénzügyminiszter, 1.797.733 frttal kedvezőlenebb, mint a mult év megfelelő időszakára vonatkozó kimutatás. Nagy tévedés lenne azonban e jelenség financiai jelentőségét jellemzőnek, vagy épen fontossággal teljesnek tekinteni, mert hiszen adva vannak azok az okok, melyek ezt az eredményt előidézték és a pénzügyminiszter financiai gazdaságkodásában a kedvezőtlen fordulatot teljesen kizárják.

A szóban levő kimutatás bevételi rovata folytonosan előrehaladó fejlődésről tanuskodik és azokat a nagyobb összegeket, melyeket e rovat felmutat, teljes érvényű bizonyítéknak kell tekinteni: arra, hogy a budget realitását még rosszhiszeműleg sem lehet megtámadni és hogy a bevételek feltételezett fejlődése, a kedvezőtlen gazdasági viszonyok daczára, semmivel sem maradt a pénzügyminiszter feltevései mögött.

A mult évvel szemben örvendetes több-bevétel konstatalhatunk az egyenes adók, bélyegek, jogilletékek, dohányjüvedék, magyar kir. államasutak gépgyára tételeinél; a visszamaradások ellenben csak oly elszámolások következményei, melyeket a számítások végeredményeire döntő módon kellett csoportosítani. Valóságos visszamaradást a bevételi rovatban csak a pénzügydénél jegyezhetünk fel; itt 4 millió frt a minus, mely onnan ered, hogy ebben a negyedévben magán számlára sokkal kisebb aranyeretés történt, mint a mult év megfelelő időszakában.

A kiadási rovatban a jelentékenyebb kisebb kiadások a következők: a közösgyi kiadásoknál

666,045 frt; a függő adósságnál 938.663 frt; a dohányjüvedéknél 2.004.610 frt; államasutai beruházások és új építkezések tételeinél 2.089.147 frt. Mig ellenben a nagyobb-kiadások részint az üzemek nagyobbitásából, részint a nagyobb előirányzatból erednek s már ez okból sem nyújtanak alapot sem aggodalomra, sem rekriminációra.

Az 1898. évi pénzügyi kezelés végeredményére helyes következtetéseket vonni sem a harmadik negyed év kimutatásából, sem a három első negyedév eredményéből nem lehet, mert ez eredmények megítélésénél a tönyleges eredményt össze kell hasonlítani az évi előirányzattal és mérlegelni kell azokat a körülményeket, melyeknek ez a látszólag kedvezőtlenebb eredmény a körülménye. És ha az összes fenforgó körülmények komoly és tárgyilagos megítélése mellett a költségelirányzás helyességére és az állami előirányzat minden egyes számanak szolid alapjára előitélet nélkül következtünk, akkor mindenkinek, akár laikus, akár szakértő, be kell ismernie, hogy a pénzügyi kezelés őszinteségben és a budget az alap szoliditágában egyáltalán felülmulhatatlan.

Az 1898. évet gazdasági tekintetben igen kedvezőtlennek kell mondanunk, mert olyan év után következett, melyet a magyar közgazdaság történetében a legszomorubbak egyikének kell megjelölni. De a fenforgó rossz viszonyok, a bizonytalan és minden terere akadályozólag ható szomoru politikai helyzet daczára, melyet az ellenzék obstrukciós tendenciája idézett elő és tart permanenciában, a kép, melyet a folyó év harmadik negyedéről szóló állampénztári kimutatás tár elénk, nem nyújt vigasztalan látványt, mert aránylag kedvezőtlen eredményben is még mindig érthető, világos nyelven beszél, szolid pénzügyi és közgazdasági fejlődés és szigoruan lelkiismeretes pénzügyi kormányzás mellett ad hiteles bizonyítványt, a mint Lukács László pénzügyminisztertől és kitünő munkatársaitól másként várni nem is lehet.

A székely keresk. és iparkamara évkönyve.

(Folyt. és vége.)

Székely fiuk ipari kiképzése.

A kamara tárgyalt évben magániparosokhoz kiképzés végett összesen 461 székely fiut helyezett el. (Az elhelyezettek száma volt 1896-ban 159 és 1895-ben 23.) Mint az akciónak szélesebb körben való kiterjesztésére vonatkozó mozzanatot említjük meg, hogy a tárgyalt évben a kamara kerületét alkotó négy székely a vármegyén kívül eső Kisküküllő és Tordaaranyos vármegyék székelyek által lakott vidékeiről is helyeztet el fiukat, továbbá, hogy csekélyebb számban kereskedői pályákra is közvetített tanoncokat. Az elhelyezettek között volt egy bukovinai esángó fiu is.

Megyék szerint az elhelyezettek száma volt:

1. Marostordamegyéből	133
2. Csikmegeből	175
3. Háromszékmegeből	34
4. Udvarhelymegeből	58
5. Kisküküllőmegeből	24
6. Tordaaranyosmegeből	36
7. Bukovinából	1
Összesen 461	

Ezek 45 városba oszlottak meg. Legtöbben Budapestre, Aradra, Szegedre, Nagyváradra, Bekés-Csabára, Szentesre, Orosházára, Győrbe, Kecskemétre és Vácra mentek. A legnagyobb részét teljes ingyenes ellátás nyújtása mellett 4 évi tanoncokodási időre szegedtették s csak kivételesen indokolt esetekben adtunk fiatalabb fiukat 4^{1/2} és 5 évre.

Általában az 1897. évben várakozásunkat fölül muló eredményeket értünk el. A kamara az év elején csak 200 fiu elhelyezését vette tervbe, s tönyleg kétszer annyinál is többet terelt az ipari pályákra. Sőt ennél többet is elhelyezhetett volna, ha valamennyi jelentkező székely fiu kívánságát teljesíti. A jelentkező iparosoknak azonban több mint felét vissza kellett utasítanunk, részint azért, mert részük kevésbé életképes ipart üz. A jelentkező fiuk egyrészével is ez történt a megfelelő iskolai

— Áldjon meg az Isten!

Az anyát elvitték s ő egyedül maradt otthon a sötét szobában. Azon gondolkodott, hogy milyen örömet szerezzen az apjának?

A nyomorék apja éjféltűn ténfergett be a szobába. Holt részeg volt. . . .

— Hol az anyád? Te nyomorék! — kiáltott rekedt hangon.

Választ nem kapott szavaira. . . .

— Hehehe! Elbujtál? Mit? Gyere csak elő a kuczkóbol!

Oda botorkált a kemence mögé s vastag botjával végig vágott háromszor-négyszer a padkán, a falon.

— Itt vagy? Csak táncolj hát! Igy ni!

Ütötte verte a táncoló, de néma alakot. . . .

Végre gyergyát gyujtott s a kuczkóhoz lépett, hogy kibuzza a nyomorékot, de a részeg ekkor hátatántorodott, mert a nyomorék ott függött egy kötélén a fal és a kemence között. . . . A holtat ütötte botjával olyan kegyetlenül. . . . A holttest táncolt ugy ide-oda. . . .

Szegény, szegény nyomorék. . . .

Gelléri Miksa.

képzettség hiánya, vagy az előirt életkor be nem töltése miatt.

Örömmel számolunk be az eredménnyel Nagyméltóságodnak s konstatálhatjuk egyidejűleg, hogy a tárgyalt évben kifejtett tevékenységünk immár nem pusztán a kezdeményezés, hanem a rendszeres és céltudatos törekvés jellegével bír s hogy az minden tekintetben szervezett s az egész országban érdeklődést keltő akció már eddig is a „székely kérdés” részbeni megoldásához vezető hathatós eszköznek lett elismerve. A kamara maga részéről is kezdettől fogva országos jelentőségűnek ismervén a szóban levő mozgalmat, az elért sikereket által fölbuzdulva a tárgyalt évben fokozottabb tevékenységet fejtett ki. Ugyanigy cselekedtek a székelyvármegyék főispánjai és a mozgalomba belevont hazai ipartestületek.

A tárgyalt évben különben az ország legtávolabbi vidékeire is érdeklődést keltvén a mozgalom, a székely fiúk ennek következtében dunántúli, felső-magyarországi és délvidéki városokban is nyertek elhelyezést. Az újabb jelentkező városok közül székely tanoncokat alkalmaztak Kassa, Igló, Eger, Rimaszombat, Esztergom, Győr, Keeskoméi, Nagyvárad, Szentos, Szeged, Dorosma, Orosháza, Debreczen, Veszprém, Gyöngyös, Fehértemplom és Kolozsvár. Lépéseket tettünk egyidejűleg az iránt is, hogy jövőben az erdélyi iparú városokban is képezthessünk fiukat, mi végből tárgyalást kezdtünk, egyelőre a brassói iparosokkal.

Mozgalmat indított továbbá a kamara egy „pénz-alap” teremtése czéljából is, melyből annak idején az erdélyi részekbe visszatérő és itt önállóságra törekvő székely ifjak nyernének anyagi támogatást. Ezzel egyfelől ellensúlyozni célozzuk a székelységnek idővel bekövetkező elidegenedését, másfelől fejleszteni és erősíteni törekszünk az erdélyi részek iparát és intelligens magyarságát. A pénz-alap megszerzése czéljából széleskörű mozgalmat indítottunk kielégítő sikerrel, a mennyiben már 2000 forint meghaladó összeg gyűlt be. Szándékunk azonban a gyűjtést mindaddig folytatni, míg oly tekintélyes összeg áll rendelkezésünkre, mely hosszabb időn át állandó segélyforrást képezheti a szegénysorsu székely iparos ifjuságnak. Támazkodunk e részben a hazafias társadalom, a vármegyék, városok, pénzintézetek, testületek támogatására és áldozatkészségére s hogy a sikeres működés biztosításához szükséges pénz-alapot előteremthessük, lehetőleg több éven keresztül évről-évre megújítani szándékozunk a gyűjtést.

E fontos czélt a kereskedelemügyi miniszter ur nagybecsű figyelmébe és jóindulatába ajánljuk és tisztelettel kérjük, hogy a pénz-alaphoz, mely gazdasági és nemzeti ügyet van hivatva szolgálni, maga részéről is hozzájárulni méltóztatnék.

A befolyó adományok a kamara pénztárában külön kezeltenek s gyümölcsösztetésükről gondoskodva van. Az alapot a kamara számvizsgáló bizottsága ellenőrzi s arról időnként jelentést tesz.

A segélyek kiosztása 8—10 év múlva veszi kezdetét, a mikor a most tanuló székely ifjak férfikort érnek el s eléggé öretek lesznek az önállóságra. A segélyezésre vonatkozó szabályzatot a kamara az e részben teendő tanulmányozások és szerzendő tapasztalatok figyelembe vételével később fogja kidolgozni.

A székely fiúk ipari elhelyezését a kamara továbbra is ügyszeretettel folytatni fogja s törekedni fog a székely fiúk részére lehetőleg a nagyobb városok jobb ipari műhelyeit megnyerni s általában tömegesebben azon mesterségekben kiképeztetni őket, melyek jövőjüket inkább biztosíthatják. Ehhez a munkálkodáshoz kérjük jövőre is a kereskedelemügyi miniszter ur nagybecsű támogatását.

Ujdonságok.

— **Kitüntetett lelkész.** A király ő felsége Székely János kézdívásárhelyi ev. ref. lelkészt, a vorekeroszt egylet körül szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. A kitüntetett több évtized óta lelkésze az ev. ref. egyháznak s ezen idő alatt nemcsak, mint pap, hanem mint a közügyek lelkes bajnoka kiváló érdemeket szerzett. Városunk közönsége, — tehát vallás különbség nélkül őszinte örömmel üdvözlö az őz papot kitüntetésé alkalmával s azt kívánja neki, hogy még sokáig viselje a jól megérdemelt kitüntetést.

— **Hivatali vizsgálat.** Ottlik Géza m. kir. anyakönyvi felügyelő mult hétfőn Kézdívásárhelyre érkezett s az itteni anyakönyveket megvizsgálva, másnap Torjára utazott s azután a szomszédos kerületek anyakönyveit fogja megvizsgálni.

— **Tavaszi jelek.** Minálunk a magas Kárpátok között december egész téli hónap szokott lenni s ilyenkor a fák mélységes téli álmukat aluszszák, azonban az idei szokatiánul hosszú és meleg ősz nem egy növénynt hajtásra indított. Szerkesztőségünkbe egy boroszlán- és egresfa-ágat küldöttek be, melyek közül az előbbi fakadó bimbókkal van tele, a másikon pedig üde zöld lomb diszlik. A késő ősznek e produktumai megérdemlik, hogy mint rendkívülségekről megemlékezés tétessék, mert bizonyára évtizedek elmulhának, míg december közepé felé a természet nálunk zöld lombokat produkál.

— **Elismerés.** Folyó hó 6-án a kézdívásárhelyi állami polgári fiúiskola tanárai érdemes igazgatójukat, Erdélyi Károlyt üdvözlöttek azon alkalmából, hogy nevezett e napon töltötte be igazgatói működésének 25-ik évét. Nem az értékét vesztett sablonszerű jubileumok egyikéről, — nem zajos tüneményről, vagy álézőlokat kergető ünnepeltetésről lehet ez esetben szó; hanem csupán az őszinte kartársi szeretet és nagyrebecsülésnek, önértéztől áthatott, sallang nélküli, igaz megnyilatkozásáról. Így akarta s így kívánta ezt a tanári-testület komoly megfontolása s így követelte azon férfiu jelleme, a ki csak tenni tudott s a ki minden végzett dolga, — s diadalra jutott eszméi fölött is, csak féltékeny szívvel tovább érködni, de nem dicsőkedni szokott. Nem lehet czélem e helyen Erdélyi Károly igazgató munkásságát összefoglalnom vagy kellőképen méltányolnom, hisz ő nem csupán az iskolai ember volt a lefolyt 25 év alatt; nemcsak e város társadalma látta őt sokoldalú önzetlen munkásságban nemcsak a vármegye ismeri őt, mint a legintelligensebb s legbuzgóbb hivatalnokok egyikét; de többoldalu képzettsége folytán a vallás és földmívelési miniszteriumok is nem egyszer vették igénybe tudását és véleményét. Főlöszleg dolog tehát egy ilyen, — mindnyájunk által jól ismert férfi munkásságáról az analomig vagy a visszatetszésig felesen. 25 év szakadatlan munkásságával, de nem ilyenfélekkel kereste ő az emberek itéletét s mert tiszteletből írom e sorokat, e themát nem is füzöm tovább. A tanári testület érzelmeit, — annak a tanügyi téren már 33 évet töltött tisztos, öreg tagja, a ki az ünnepeltnek is 25 év óta kartársa, Baló László tanár tolmácsolta rövid, meleg és szívehez szóló szavak kíséretében. Ugyancsak ő nyújtotta át az Igazgatónak a tanárok arcképeit s emléksorait tartalmazó díszes albumot is.

— **Fillérestély.** A kézdívásárhelyi jótékony négyelet mult szombatn tartotta meg, a tanárház nagytermében harmadik fillérestélyét. A változatos és ügyesen összeállított műsor első pontját Varga Béla ur felolvasása képezte. A párbajról beszélt ő is, mint az első fillérestély felolvasója, csakhogy nem a párbaj szükségességéről, hanem ennek ellenkezőjéről igyekezett meggyőzni hallgatóit. Szépen átgondolt, írói érzékre való tehetséggel csoportosította és mondotta el mindazon érveket, melyek a párbaj ellen beszélnek. A közönség tapsaival és éljenezéivel jutalmazta a felolvasót. Bakai Aranka k. a. éneke után, melyet Rácz János r. k. kántor ur kísért zongorán, Bathó János, a kovásznai ev. ref. egyház énekvezére adta elő vig monológját. A monolog címét nem tudom, annyi azonban bizonyos, hogy nem mindig van alkalmunk ilyen ügyesen, annyi tehetséggel és humorrall előadott magán jelenetet végig hallgatni. Szünni nem akaró taps, éljenzés jutalmazta a remek előadást s Bathó ur kénytelen volt még egyszer fellépni az emelvnyre. Azt mutatta be most, hogy egy hat éves, leirhatatlan zavarban lévő és „drukkoló” gyermek miként szavalja el Petőfinek „Kis katoná” című költeményét. Gratulálunk Bathó urnak szép tehetségéhez s örvendenénk, ha többször is gyönyörködtetne bennünket. A műsor utolsó pontja Rácz János ur éneke volt. A fiatal kántor ur szép, kellemes hangjáról, a művészi kísérétről csak a legnagyobb elismerés hangján lehet szólni. Neki is meg kellett toldani egy számmal énekét. A fillérestély anyagi eredményeiről a pénztáros tudna felvilágosítást adni.

Nem volt zsufolásig tele a terem, de elegenden voltunk ahhoz, hogy jól, kedélyesen mulattunk a bajnali órákig.

— **Öngyilkosság.** Cs. F. kovásznai legény, hogy minden nagyobb fáradság nélkül jusson pénzhez, rossz gondolatra vetemedett: egy nagyobb öszszeg erejéig váltót irt, s arra föl is vette a pénzt a kovásznai takarékból; csakhogy az volt a veszte, hogy a forgatmányos nevét hamisította. A lejáratkor a turpisság kitünt, s a megdondolatlan legény a következmények miatti félelmében, a befüggő erdő bokrai között a napokban egy kőtesővíz pisztolylyal agyonlötötte magát. Hulláját harmadnapon kapták meg. Csizmája szárában egy borotvát is találtak. Talán, ha a lövés halálos nem lesz, valószínűleg a borotva végezte volna el a többit.

— **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét.** A „Nagy képes Világtörténetnek” lapunk mai számában foglalt hirdetésére. A nagyszabású vállalat a legdíszesebb és legtanulságosabb magyar munka lesz. Kiadására az ország két legnagyobb könyvkiadó intézete egyesült: A „Franklin társulat” s a „Révai Testvérek Irodalmi intézet Részvénytársaság”. Kiállítás és tartalma egyaránt méltó társa a külföldi hasonló vállalatoknak. A mai számunkban foglalt hirdetés az egész vállalat prospektusát adja, a kedvező megszervezési módokatokkal együtt, mely szerint a 12 kötetes nagy művet 1.50 frtos havivészletek mellett bárki könnyen megszerezheti. A hirdetésre ismételen felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Kimutatás.

(Folytatás.)

Szoboda Gyuláné S.-Szt.-György 10 kr. Serester Sámuelné S.-Szt.-György 10 kr. Kacender Sándor S.-Szt.-György 10 kr. Tóth Ferenc S.-Szt.-György 10 kr. Gál Ferenczné S.-Szt.-György 10 kr. Tölgyes Mózes S.-Szt.-György 20 kr. Kurta Mózesné S.-Szt.-György 10 kr. Nagy Lajosné S.-Szt.-György 10 kr. Izsák Balászné S.-Szt.-György 10 kr. Benedek Lajos S.-Szt.-György 10 kr. Gál József S.-Szt.-György 10 kr. Kovács János S.-Szt.-György 10 kr. Gyárfás Béla S.-Szt.-György 10 kr. Kiss Aron S.-Szt.-György 10 kr. Szabó Dávid S.-Szt.-György 10 kr. Gocz Mózes S.-Szt.-György 10 kr. Butak János S.-Szt.-György 10 kr. Ferenc Dénes S.-Szt.-György 10 kr. Özv. Keresztés Józsefné S.-Szt.-György 10 kr. Máthé Birike S.-Szt.-György 10 kr. Útő Sándorné S.-Szt.-György 10 kr. Gyárfás Dénes S.-Szt.-György 10 kr. Gábor Ida 10 kr. Szoboda Endre S.-Szt.-György 10 kr. Székely Mózes S.-Szt.-György 6 kr. Nagy Lajosné S.-Szt.-György 20 kr. Szőke Györgyné S.-Szt.-György 10 kr. Sequens Józsefné S.-Szt.-György 10 kr. Özv. Sequens Gáspárné S.-Szt.-György 10 kr. Gyárfás Albert S.-Szt.-György 10 kr. Fazakas Lászlóné S.-Szt.-György 12 kr. Szabó Ferenczné S.-Szt.-György 15 kr. Molnár Lajosné S.-Szt.-György 10 kr. Hansmann Károlyné S.-Szt.-György 20 kr. Lehrer Lenke S.-Szt.-György 10 kr. Dr. Nagy Sándor S.-Szt.-György 50 kr. N. N. S.-Szt.-György 10 kr. Daday Hajnal S.-Szt.-György 50 kr. Mihály Imre S.-Szt.-György 50 kr. Özv. Mikonya Józsefné S.-Szt.-György 50 kr. N. N. S.-Szt.-György 10 kr. Schmidtne S.-Szt.-György 50 kr. Pál Istvánné S.-Szt.-György 20 kr. Nagy Károly S.-Szt.-György 10 kr. Nagy Miklós S.-Szt.-György 20 kr. Sübek S.-Szt.-György 20 kr. Sikó S.-Szt.-György 10 kr. Nagy S.-Szt.-György 10 kr. Györbiri S.-Szt.-György 10 kr. Fülöp Jánosné S.-Szt.-György 30 kr. Grünbaum Lipót S.-Szt.-György 20 kr. András Róza S.-Szt.-György 25 kr. Boér István S.-Szt.-György 25 kr. Kovács Izra S.-Szt.-György 10 kr. Furinka Vicsa S.-Szt.-György 10 kr. Gere Istvánné S.-Szt.-György 20 kr. Pünkösti Margit S.-Szt.-György 20 kr. Léc Anna S.-Szt.-György 20 kr. N. N. S.-Szt.-György 50 kr. N. N. S.-Szt.-György 20 kr. Rákosi János S.-Szt.-György 10 kr. M. J. S.-Szt.-György 10 kr. N. N. S.-Szt.-György 20 kr. Kelemen Gyuláné S.-Szt.-György 10 kr. Kurta Károly S.-Szt.-György 10 kr. Sichermán Hermánné S.-Szt.-György 10 kr. Gyárfás Sándor S.-Szt.-György 10 kr. N. N. S.-Szt.-György 10 kr. Királyné S.-Szt.-György 10 kr. Sér. Ist. S.-Szt.-György 10 kr. Liszer Gizella S.-Szt.-György 10 kr. N. N. S.-Szt.-György 10 kr.

(Folyt. köv.)

Sz. 460—1898.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 377/2 számú végzése következtében Zayzon Lázár ügyvéd által képviselt Hoffhor és Társa javára alosernátoni Domokos Tamás ellen 500 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 31-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2000 frtra becsült eséplő-gép és hozzá gőzkazán teljes felszerelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróság 337/2 1898. számú végzése folytán 500 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1897. évi december 31 napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 45 frt 72 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alosernátonban a község házában leendő eszközösére 1898. évi december hó 17-ik napjának d. o. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz

a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdivásárhely, 1898. évi november hó 26 ik napján.

Kakucsi Adám,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 2552 tkvi.
1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Kövér Lajos és neje Csorja Annának kiskoru Károly Mária és János elleni közösség megszüntetése iránti perében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék a kovásznai kir. bíróság területén levő Kovászna község határában fekvő a kovásznai 2059 szíjtkvben foglalt 1258. 1259. hrsz. egész ingatlanra 460 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a

fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi december hó 23-ik napján d. e. 9 órakor ezen tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény czikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333 sz. a kelt. I. M. rendelet 8

§-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpéznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság.

Kovácsnán, 1898. évi szeptember hó 22-én.

(198. 1—1)

Csia,
kir. albiró.

Boreladás nagyban.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Kézdivásárhelyt saját házammal muszka-magyarádi saját szüretményü boraimat nagyban elárusítom.

Tisztelettel

(176. 6—10.)

Medgyaszay Máté.

Honi ipar.

TORONTÁLI SZŐNYEGGYÁR részvény-társaság.

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel esomózott szmirna-szőnyeget, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boduoir- és uri szobák részére, mindenféle nagyság és stilben, bármely rajz szerint hollandi futószőnyeget, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyeget (Tyilin), terítők, függönyök, divánatvetők stb. részére.

Főraktár: VI. ker., Budapest, Andrassy-ut 4. szám.

Dusan fölszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m.: olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ablakvédők, szoba- és lópokróczok.

(164) 6—20

Honi ipar.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDBIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

Közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műnellékkel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szöveggel.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tízenkötés a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tízenkötés hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tízenkötésben

famentes, tehát soha nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 füzettel

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedés vagy alulirt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy **mutatványfüzetet**

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Ny. Ifj. János Mózsnél K. Vásárhelyen